

شماره: ۰۲۰/۱۱۳۶۸
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۳/۳۱
پیوست:

تولید؛ دانش بنیان، اشتغال آفرین

جناب آقای دکتر قربانی

معاون محترم برنامه ریزی و اقتصادی

جناب آقای دکتر خیام نکویی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

با سلام و احترام

به پیوست تصویب نامه شماره ۴۹۹۱۰/ت ۵۹۹۱۰ هـ مورخ ۱۴۰۱/۳/۳۰ هیئت وزیران درخصوص «آیین نامه اجرایی بند (و) تبصره (۱۸) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور» برای استحضار و دستور اقدام لازم ایفاد می گردد.

علی حایک

مشاور وزیر و مدیرکل حوزه وزارتی

از طرف: مسعود نوبخت

رونوشت:

- معاونین محترم وزیر (به انضمام تصویب نامه فوق الذکر) برای استحضار
- روسای محترم سازمان جهادکشاورزی استانها (به انضمام تصویب نامه فوق الذکر) برای استحضار

بسمه تعالی

“با صلوات بر محمد و آل محمد”

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت آموزش و پرورش - وزارت امور اقتصادی و دارایی
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت راه و شهرسازی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت نفت
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت ورزش و جوانان
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
سازمان اداری و استخدامی کشور - سازمان برنامه و بودجه کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۳/۲۵ به پیشنهاد مشترک سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد بند (و) تبصره (۱۸) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، آیین نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی بند (و) تبصره (۱۸) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور

- ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- ۱- قانون برنامه: قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵.
  - ۲- قانون: قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور.
  - ۳- سازمان: سازمان ملی بهره وری ایران.
  - ۴- دستگاه اصلی: دستگاه های موضوع بند (۳) ماده (۱) آیین نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸ هـ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴.
  - ۵- دستگاه متولی بخش: دستگاه های به شرح جدول پیوست این آیین نامه که به مهر دفتر هیئت دولت تأیید شده است.
  - ۶- دستگاه تابع: دستگاه های موضوع بند (۴) ماده (۱) آیین نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸ هـ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴.
  - ۷- موافقتنامه: سند موضوع بند (۸) ماده (۱) آیین نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸ هـ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴.

۸ - راهنمای اجرایی: روش اجرایی بند (الف) ماده (۵) قانون برنامه موضوع دستورالعمل شماره ۴۰۶۰۳۱ مورخ ۱۳۹۷/۸/۱ سازمان اداری و استخدامی کشور و دستورالعمل‌های مرتبط با آن در چارچوب این آیین نامه که از سوی سازمان اداری و استخدامی کشور یا سازمان حسب مورد در طول سال ابلاغ می‌شود.

۹ - چرخه بهره‌وری: مجموعه‌ای یکپارچه از فعالیتهای نظام‌مند برنامه‌ریزی، اجرا، اندازه‌گیری، تحلیل و ارتقای بهره‌وری که به صورت تکرار شونده و مستمر انجام می‌شود.

۱۰ - شاخص بهره‌وری: شاخص‌هایی که استفاده کارا و اثربخش دستگاه‌های اجرایی و واحدهای اقتصادی از عوامل تولید (نیروی کار، سرمایه‌های فیزیکی، کالا و خدمات واسطه‌ای) و ترکیب بهینه این عوامل را نشان می‌دهد.

۱۱ - شرکت‌های دولتی: تمامی شرکتهای دولتی، موضوع ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و سهام آنها منفرداً یا مشترکاً به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی (به استثنای بانک‌ها و بیمه‌های دولتی) تعلق داشته باشند، شامل شرکت‌ها و مؤسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نظیر شرکت ملی نفت ایران، سازمان انرژی اتمی ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابع، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکتهای تابع.

۱۲ - نوآوری بهره‌ور: راهکاری در شرایط کمیابی منابع، در قالب محصول، خدمات، فرآیند یا الگوی کسب‌وکار که با وجود محدودیتهای مالی، فناورانه، مواد اولیه و یا سایر محدودیتهای طراحی و اجرا می‌شود که به موجب آن خروجی نهایی، به صورت چشمگیری ارزان‌تر از سایر گزینه‌های جایگزین بوده و برای پاسخگویی به نیازهای اصلی و پاسخ داده نشده دینفعان مناسب است.

ماده ۲ - کمیته بهره‌وری دستگاه به استناد موضوع بند (الف) بخش (۱۱) برنامه جامع بهره‌وری کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۵۵۹۹/ت ۵۰۹۸۵ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ در تمامی دستگاه‌های اصلی، متولی بخش، تابع و شرکتهای دولتی تشکیل و وظیفه آن تنظیم سیاست‌ها، تدوین برنامه‌ها و نظارت بر اجرای اقدامات ارتقای بهره‌وری در تعامل با سازمان است. همه دستگاه‌های اجرایی مکلفند احکام اعضای کمیته بهره‌وری را به امضای بالاترین مقام دستگاه (مقام عالی) حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه برای سازمان ارسال کنند.

تبصره - کمیته بهره‌وری استان موضوع دستورالعمل شماره ۲۱۱۶۶۴ مورخ ۱۳۹۹/۴/۳۰ ابلاغی رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور بدون تغییر در تعداد پست‌های مصوب دستگاه، در جهت ایجاد وحدت رویه در راهبری موضوع بهره‌وری در استان‌ها تشکیل می‌شود. اهداف این کمیته در راستای اهداف برنامه بهره‌وری دستگاه اصلی می‌باشد. این کمیته موظف است نتایج اقدامات خود را در مقاطع زمانی سه ماهه به سازمان و سازمان برنامه و بودجه کشور گزارش نماید.

ماده ۳- در اجرای جزء (۱) بند (و) تبصره (۱۸) قانون و در راستای تحقق اهداف جدول شماره (۲) ماده (۳) قانون برنامه، اسناد ارتقای بهره‌وری مصوب تیرماه سال ۱۴۰۰ هیئت وزیران برای اجرا در سال ۱۴۰۱ معتبر می‌باشد. دستگاه‌های متولی بخش مکلفند در صورت نیاز به بازنگری در سیاست‌های ارتقای بهره‌وری بخش مربوط، اسناد مذکور را مطابق با راهنمای اجرایی تهیه و ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، برای تصویب در هیئت وزیران به سازمان ارایه نمایند.

ماده ۴- در اجرای جزء (۱) بند (و) تبصره (۱۸) قانون و در راستای تحقق اهداف جدول شماره (۲) ماده (۳) قانون برنامه، دستگاه‌های اصلی و تابع مکلفند در موافقتنامه‌های پیشنهادی خود به سازمان برنامه و بودجه کشور برنامه‌های ارتقای بهره‌وری خود را مطابق با راهنمای اجرایی و با اولویت برنامه‌های دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین و نوآوری بهره‌ور پس از تایید سازمان پیش‌بینی نمایند.

تبصره - همه دستگاه‌های اجرایی مشمول این آیین‌نامه موظفند در برنامه‌های راهبردی دستگاه‌های متبوع راهبردها و جهت‌گیری‌های مرتبط با ارتقای بهره‌وری را لحاظ نمایند.

ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی استانی مکلفند برنامه ارتقای بهره‌وری خود را مطابق با راهنمای اجرائی و دستورالعمل موضوع تبصره (۳) ماده (۸) آیین‌نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸ هـ - مورخ ۱۴۰۱/۲/۴ و با رویکرد اسناد آمایش سرزمین مصوب و با اولویت برنامه‌های دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین و نوآوری بهره‌ور با هماهنگی دستگاه اصلی مربوط تدوین و در موافقتنامه‌های متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان پیش‌بینی نمایند.

ماده ۶ - دستگاه‌های اصلی، تابع و استانی مکلفند حداکثر تا سه درصد (۳٪) از اعتبارات هزینه‌ای ابلاغی به استثنای فصول (۱) و (۶) را در برنامه‌های ارتقای بهره‌وری خود در موافقت‌نامه متبادله پیش‌بینی نمایند.

تبصره ۱- دستگاه‌های اجرایی دارای اعتبارات هزینه‌ای از محل درآمد اختصاصی مجاز به تأمین اعتبارات برنامه ارتقای بهره‌وری از محل اعتبارات فوق‌الذکر هستند.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی که دارای اعتبارات هزینه‌ای بوده و مطابق قانون مکلف به مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور نیستند نیز مکلف به پیش‌بینی و اجرای برنامه ارتقای بهره‌وری حداکثر تا سقف مندرج در این ماده در بودجه خود از جمله بودجه تفصیلی هستند.

ماده ۷- تخصیص اعتبارات برنامه ارتقای بهره‌وری منوط به تایید پیشرفت اجرای برنامه‌های عملیاتی ارتقای بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی توسط سازمان و واحدهای ذی‌ربط در سازمان برنامه و بودجه کشور/ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان است.

ماده ۸- سازمان موظف است دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی و توجیهی لازم برای کاربست دقیق راهنمای اجرایی و دستورالعمل‌های تکمیلی آن را در قالب سرفصل‌های مصوب آموزش کارکنان دولت (دستگاه‌های اجرایی، استان‌ها و شرکت‌های دولتی) با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی کشور ارایه نماید. همچنین سازمان اداری و استخدامی کشور موظف به گنجاندن و ابلاغ سرفصل‌ها در برنامه آموزشی کارکنان دولت تا پایان تیر ماه سال ۱۴۰۱ است. گذراندن دوره‌های مذکور برای کارکنان ذی‌ربط دستگاه اجرایی که در حوزه ارتقای بهره‌وری فعالیت می‌نمایند، الزامی است.

ماده ۹- در اجرای جزء (۲) بند (و) تبصره (۱۸) قانون، کلیه شرکت‌های دولتی مندرج در پیوست شماره (۳) قانون، موظفند برنامه عملیاتی ارتقای بهره‌وری خود را در راستای اهداف مندرج در ماده (۳) قانون برنامه با رویکرد مساله‌شناسی و تعریف اقدامات اساسی بهبود تا یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه تدوین و به سازمان و سازمان برنامه و بودجه کشور ارایه نمایند. شرکت‌های دولتی در اصلاحیه‌های احتمالی بودجه می‌توانند حداکثر تا سه درصد (۳٪) از اعتبارات هزینه‌ای به استثنای استهلاک، هزینه‌های پرسنلی، پاداش سنوات خدمت کارکنان مندرج در هزینه‌های اداری و عمومی را به عنوان اعتبار مورد نیاز برای اجرای برنامه ارتقای بهره‌وری منظور نمایند.

تبصره ۵- شرکت‌های دولتی موظفند گزارش اقدامات انجام یافته را در مقاطع زمانی شش ماهه به سازمان و سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نمایند. سازمان موظف است جمع‌بندی گزارش‌های شش ماهه شرکت‌های دولتی را برای هیأت وزیران ارسال نماید.

ماده ۱۰- به منظور ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های دولتی، سازمان موظف است تا پایان تیرماه سال ۱۴۰۱ نسبت به تهیه و ابلاغ شیوه‌نامه ارزیابی بهره‌وری با استفاده از اطلاعات شرکت‌ها از جمله صورت‌های مالی و حسب مورد تحقق اهداف و مأموریت‌های پیش‌بینی شده در قوانین و مقررات را تدوین و به شرکت‌های دولتی اقدام نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان در قالب کمیته راهبری سامانه

شرکت‌های دولتی مکلف است اقدامات لازم را برای ایجاد درگاه ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های دولتی در سامانه یکپارچه شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع جزء (۱) بند (هـ) تبصره (۲) قانون، فراهم و دسترسی‌های لازم به منظور ارزیابی بهره‌وری در اختیار سازمان قرار دهد.

تبصره - سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است محور ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های دولتی را در ارزیابی عملکرد سالانه شرکت‌های دولتی منظور نماید.

ماده ۱۱ - همه شرکت‌های دولتی مکلفند اطلاعات مورد نیاز برای ارزیابی وضعیت بهره‌وری مجموعه خود را مطابق با شیوه‌نامه ابلاغ شده از طریق سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۱۰) این آیین‌نامه ثبت نمایند. همچنین شرکت‌های دولتی مکلفند اطلاعات و گزارش‌های مربوط را برای بررسی به حسابرس و بازرس مستقل ارائه نمایند.

تبصره - در صورت عدم پیاده‌سازی درگاه ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های دولتی در سامانه یکپارچه شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی در زمان مقرر، سازمان می‌تواند مرجع جایگزین برای ثبت اطلاعات را معرفی نماید.

ماده ۱۲ - سازمان مکلف است با استفاده از اطلاعات ثبت شده در درگاه ارزیابی بهره‌وری شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱۰) این آیین‌نامه، گزارش وضعیت شاخص‌های بهره‌وری سال ۱۴۰۰ شرکت‌های دولتی را تا پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۱ به سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نماید.

ماده ۱۳ - شرکت‌های دولتی مکلفند قبل از پرداخت هرگونه پاداش سالانه به اعضای هیئت مدیره و مدیران خود، در چارچوب ماده (۸۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت - مصوب ۱۳۴۷ - با اصلاحات و الحاقات بعدی، نسبت به اخذ تأییدیه از سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان اداری و استخدامی کشور اقدام نماید.

ماده ۱۴ - نظام جبران خدمات کارکنان دولت منطبق با عملکرد بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی کشور تابع دستور العمل موضوع ماده (۴۳) ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور می‌باشد.

ماده ۱۵ - در راستای اهداف مندرج در سند تحول دولت مردمی، سازمان اداری و استخدامی کشور موظف است محورهای ارزیابی شاخص‌های جشنواره شهید رجایی سال ۱۴۰۲ را بر اساس سطح استقرار چرخه بهره‌وری و پیشرفت برنامه‌های ارتقای بهره‌وری مصوب در سال ۱۴۰۱ تدوین نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
تاریخ ۱۴۰۱/۳/۳۰

تبصره - دستگاه اصلی و کمیته بهره‌وری استان موظفند تا مهر ماه سال جاری شاخص‌های اختصاصی بهره‌وری اولویت‌دار را بر اساس دستورالعملی که توسط سازمان حداکثر ظرف دو ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه تهیه و ابلاغ می‌گردد، تهیه و به تصویب سازمان برسانند.

ماده ۱۶- سازمان مکلف است ضمن نظارت بر تحقق بند (و) تبصره (۱۸) قانون و اهداف و شاخص‌های پیش‌بینی شده در آن، کارنامه بهره‌وری دستگاه اصلی و شرکت‌های دولتی را بر مبنای شاخص‌های مذکور تدوین و گزارش شش ماهه آن را به هیئت وزیران و کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و جهش و رونق تولید و نظارت بر اصل چهل و چهارم قانون اساسی مجلس شورای اسلامی ارایه نماید.

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

جدول پیوست

ردیف	نام دستگاه اجرایی	وظیفه	
		فرابخش/بخش ازیربخش اقتصادی مربوط	شرح وظیفه
۱	وزارت جهاد کشاورزی	*کشاورزی	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری بخش کشاورزی
۲	وزارت آموزش و پرورش	*آموزش	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش آموزش‌های ابتدایی - متوسطه
۳	وزارت امور اقتصادی و دارایی	*بازارهای مالی	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش پولی و مالی (بانک‌های دولتی و بازار سرمایه و بیمه)
۴	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	*ارتباطات حمل و نقل	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری بخش ارتباطات
۵	وزارت راه و شهرسازی	*ساختمان	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش حمل و نقل
		*حمل و نقل	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش ساختمان
۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	*خدمات اجتماعی (غیر ورزشی)	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش خدمات اجتماعی (غیر از فعالیت‌های ورزشی و تفریحی)
۷	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	*آموزش	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش آموزش عالی
۸	وزارت نیرو	*برق	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش برق
		*آب	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش آب
۹	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	*بهداشت و خدمات اجتماعی و آموزش پزشکی	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش بهداشت و خدمات اجتماعی و آموزش پزشکی
۱۰	وزارت نفت	*نفت	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری بخش نفت
		*گاز	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش گاز
		*صنعت	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش صنعت پتروشیمی
۱۱	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	*امور عمومی (تامین اجتماعی)	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش امور عمومی (تامین اجتماعی)
		*رفاه عمومی	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش رفاه عمومی
۱۲	وزارت صنعت، معدن و تجارت	*صنعت	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش صنعت
		*معدن	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش معدن
		*بازرگانی	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش بازرگانی
۱۳	وزارت ورزش و جوانان	خدمات اجتماعی	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش خدمات اجتماعی (فعالیت‌های ورزشی و تفریحی)
۱۴	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	*فعالیت‌های گردشگری	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری بخش گردشگری
۱۵	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	فرابخشی	- دبیر کارگروه فرابخشی بازار پول و سطح عمومی قیمت‌ها
		*پولی و مالی	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش مالی (غیردولتی)
۱۶	سازمان اداری و استخدامی کشور	*امور عمومی	- مسئول تحقق اهداف بخش امور عمومی
۱۷	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	*امور عمومی (دفاع)	- مسئول تحقق اهداف بهره‌وری زیربخش امور عمومی (امور دفاعی)